

kopirani na još dodatna dva tvrda diska i DVD. Digitalizaciju je 2006. godine provela tvrtka Mikrokoformat Systems u Lisseu, a troškovi su iznosili 7.200 eura. Pomoću programa Thumbs-Plus i zahvaljujući opsežnom pojedinačnom popisu koji je izrađen prije digitalizacije, pretraživanje je omogućeno odmah. Korištenje je nacрта nakon digitalizacije racionalno i učinkovito, ali ne smije se podcijeniti vrijeme koje je bilo potrebno za pripremu gradiva.

Danijela Marjanić

Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs. Sonderband 9: »Zarte Bande«: Österreich und die europäischen planwirtschaftlichen Länder = »Delicate Relationships«: Austria and Europe's Planned Economies. Innsbruck : Studienverlag, 2006., 335 str.

Glavno ravnateljstvo Austrijskog državnog arhiva izdalo je deveti svezak posebnih izdanja svojega glasnika, *Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs* pod naslovom »Zarte Bande«: *Österreich und die europäischen planwirtschaftlichen Länder* = »Delicate Relationships«: *Austria and Europe's Planned Economies*.

Svezak su uredili eminentni istraživači suvremene povijesti odnosno socijalističkih gospodarstava istočne Europe nakon Drugoga svjetskog rata, Gertrude Enderle-Burcel (Austrijski državni arhiv), Dieter Stiefel (Sveučilište u Beču) i Alice Teichova (Girton College – Sveučilište u Cambridgeu).

Od pada komunizma 1989. godine Austrija, koja je do tada bila jedina zemlja Istočne srednje Europe s tržišnim gospodarskim sustavom, ubrzano jača svoj angažman u bivšim komunističkim zemljama, od kojih su tri ujedno i zemlje slijednice Austro-Ugarske. Daljnji važan čimbenik u tim odnosima predstavlja i austrijska ustavna trajna neutralnost. Stoga je u fokus zanimanja istraživača suvremene povijesti konačno došlo i pitanje gospodarskih odnosa Austrije s tim zemljama u razdoblju hladnoga rata.

Ovaj zbornik, koji donosi ukupno 17 članaka rezultat je rada dvaju međunarodnih konferencija posvećenih gospodarskim odnosima Zapada s komunističkom istočnom Europom: *Austria's Economic Relations with Central and South-East European Neighbours after the Second World War* (Beč – Austrijski državni arhiv 2004.) i *Cold War and Neutrality: East-West Economic Relations in Europe* (Bratislava 2005.).

Prvi dio zbornika donosi radove, čiji su autori posvetili pažnju osobitom mjestu Austrije kao srednjoeuropske i neutralne države u međusobnim odnosima Istoka i Zapada. Dieter Stiefel u svojem radu *Zarte Bande: Österreich und die planwirtschaftlichen Länder* analizira ne samo odnose s istočnoeuropskim komunističkim zemljama, nego i izgradnju austrijskog gospodarstva i definiranje gospodar-

ske i vanjskotrgovačke politike, koja je Austriji omogućila poseban položaj u odnosima između Zapada i Istoka. Brojne povijesno-statističke podatke vezane za ova pitanja donosi Andreas Resch u članku *Die Außenhandelsbeziehungen zwischen dem RGW-Raum und Österreich in der Nachkriegszeit – dargestellt im Spiegel der österreichischen Außenhandelsstatistik*. Takav osobit položaj Austrije kao »mosta« između Zapada i Istoka kao i pitanje propusnosti željezne zavjese obradila je Andrea Komlosy u svojem radu pod naslovom *Österreichs Brückenfunktion und die Durchlässigkeit des »Eisernen Vorhangs«*.

Maren Seliger u kontekstu gospodarskih odnosa s komunističkim zemljama i austrijskih vanjskotrgovačkih aktivnosti u članku *KPÖ-Firmen und Osthandel 1945-1989. Rahmenbedingungen und einige Aspekte der Außenhandlungspraxis* bavi se slabije poznatim pitanjem djelatnosti Komunističke partije Austrije odnosno firmi, koje su se nalazile u njezinom vlasništvu. Gertrude Enderle-Burcel pozabavila se djelatnošću *Josefa Dobretsbergera*, uglednog austrijskog gospodarstvenika, koji se isticao snažnim zagovaranjem jačanja gospodarskih odnosa s komunističkim zemljama. Općenito, Austrija u tom razdoblju jača svoj položaj između Istoka i Zapada i preuzima ulogu posrednika između dvaju blokova i njihovih različitih gospodarstava. Roman Stolzechner analizira gospodarske odnose Austrije s DDR-om i ulogu poduzeća u vlasništvu Komunističke partije Austrije, dok Christoph Boyer isto pitanje obrađuje još temeljitije donoseći pregled gospodarskih odnosa Austrije sa Sovjetskom zonom u Njemačkoj odnosno s DDR-om od 1945. do 1990. godine. Piotr Franaszek za isto razdoblje analizira gospodarske odnose Austrije s Poljskom, sa zaključkom kako je Poljska kao dobavljač ruda i poljoprivrednih proizvoda za Austriju imala daleko veće gospodarsko-trgovačko značenje, koje karakterizira relativna jednostavnost za razliku od složenijih odnosa Austrije s Čehoslovačkom odnosno sloma gospodarskih odnosa između dvaju zemalja u razdoblju od 1945. do 1955., koje analizira Eduard Kubů. Veći zamah, zapravo posebne odnose, pa tako i gospodarske, ostvarila je Austrija u odnosima s Mađarskom nakon 1950., koje donosi Ágnes Pogányi, a objašnjava činjenicom, kako je nakon Drugog svjetskog rata Austrija u očima Mađara prestala biti gledana kao kolonijalni gospodar, nego kao partner.

Žarko Lazarević i Jože Prinčič u članku pod naslovom *Slovenian-Austrian Economic Relations 1945-1991 (A View from Slovenia)*, donose sažeti pregled slovensko-austrijskih gospodarskih odnosa, opterećenih jugoslavenskom dimenzijom međudržavnih odnosa, dok Damir Jelić analizira hrvatsko-slovenske gospodarske odnose u članku pod naslovom *»Living in the neighbourhood« – Economic Relations between Capitalist Austria and Socialist Croatia in Historical Perspective*.

Radovi drugog dijela sveska posvećeni su arhivskim izvorima za povijest gospodarskih odnosa Austrije sa zemljama komunističkog Istoka. Alexandra Neubauer-Czettel u radu pod naslovom *Österreichs Beziehungen zu Ungarn, Polen, der Tschechoslowakei und Jugoslawien im Spiegel der Staatsurkunden* obradila je sve trgovačke ugovore, što ih je Republika Austrija sklopila s četirima zemljama slijednicama Austro-Ugarske Mađarskom, Poljskom, Čehoslovačkom i Jugoslavijom i to na osnovi primarnih arhivskih izvora (samih ugovora), službenog glasnika *Bundes-*

gesetzblatt i sekundarne predmetne literature. Dieter Lautner u svojem članku *Quellen zum Osthandel Österreichs am Beispiel ausgewählter Aktenbestände des Archivs der Republik* izvještava o arhivskim izvorima za povijest trgovačkih odnosa sa zemljama Istoka, koji se nalaze u odjelu Arhiv Republike (gradivo od 1918. naovamo) Austrijskog državnog arhiva. O arhivskim izvorima u slovačkim arhivima izvijestili su L'udovít Hallon i Miroslav Londák u članku pod naslovom *Sources and Possibilities of Research on Slovak-Austrian Economic Relations after the Second World War*. Arhivskim izvorima za povijest čehoslovačko-austrijskih gospodarskih odnosa nakon Drugog svjetskog rata u češkim arhivima posvećen je rad Bohumíra Broma *Der Zugang zu Quellen über tschechoslovakisch-österreichische Wirtschaftsbeziehungen zwischen 1945 und 1989 in tschechischen Archiven*.

Konačno, ovaj svezak zaokružen je radom, koji tematski ne pripada krugu ostalih članaka, ali otvara perspektive novim istraživanjima gospodarskih odnosa neutralnih država sa zemljama Istoka, pa Pekka Sutela u radu *Finnish Trade with the USSR: Why Was It Different?* odgovara na pitanje, kako to da je trgovina Finske s komunističkim zemljama, za razliku od trgovine drugih država s Istokom, bila profitabilna.

Ivan Filipović

Vjesnik bibliotekara Hrvatske, 49, 1, 3/4(2006).

Ovaj hvalevrijedan časopis u izdanju Hrvatskoga knjižničarskog društva u ovom broju donosi niz članaka koji pružaju nove informacije i inovacije na području knjižničarske struke. U broju 1 iz 2006., u članku Ane Barbarić i Aleksandre Horvat pod nazivom *Katalogizacija službenih publikacija: prednosti i nedostaci uporabe formalnih i korporativnih odrednica*, autorice iznose svoja razmatranja nazivlja u službenim publikacijama, te uvođenja novih izraza u iste. U sljedećem članku *Preradba norme ISO 3297 Information and documentation – International Standard Serial Number* autorice Jasenke Zajec govori se o radu na normizaciji u području identifikacije i opisa dokumenata kao i o tijeku rada i različitim fazama preradbe teksta norme ISO 3297, uz predočenje glavnih elemenata preradbe i rješenja. Autorica Ivanka Stričević iz Knjižnice Medveščak u Zagrebu, u koautorstvu s Helom Čičko iz Knjižnica grada Zagreba te Đurđicom Križanić Delač iz Knjižnice Marina Držića u Zagrebu, u članku pod nazivom *Knjižnične službe i usluge za djecu u hrvatskim narodnim knjižnicama: razvoj, stanje i perspektive* pregledno opisuju razvoj dječjeg knjižničarstva u Hrvatskoj od 1950-ih do 2005. godine kao i stanje u dječjim knjižnicama prema podacima Komisije za dječje knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva iz 2004. godine koji ukazuju na znatnu razliku u razvijenosti istih u Hrvatskoj. Na taj način autorica ukazuje na potrebe donošenja osnovnog standarda za precizniju odredbu minimalnih uvjeta za obavljanje djelatnosti s posebnim naglaskom na potrebe i prava korisnika dječje knjižnice. U članku *Knjižnične usluge za*